

Stanovisko
Ministerstva práce a sociálních věcí
k zajišťování praxe vzdělávajících se/studujících v oborech/studijních
programech připravujících pro výkon regulovaného povolání
č. 655 sociální pracovník

Toto stanovisko vydává Ministerstvo práce a sociálních věcí na základě zaznamenaného případu, že poskytovatel sociálních služeb odmítl poskytnout praxi studentce/studentovi oboru připravujícího pro povolání sociálního pracovníka, a to s odkazem na § 79 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Účelem stanoviska je podpora praktické přípravy studentů v sociálních službách.

Školské právní předpisy stanoví, že vyšší odborné vzdělávání i vysokoškolské studium sociální práce obsahuje kromě přípravy teoretické i přípravu praktickou¹².

Znamená to, že pro přípravu výkonu regulovaného povolání sociální pracovník je získání praktických zkušeností již v průběhu studia zásadní. Poskytovatelé sociálních služeb mohou takto podnítit i zájem o práci studentů v sociálních službách a doplnění jejich teoretické přípravy o důležité poznatky, dovednosti potřebné pro jejich další profesní orientaci.

Ačkoliv je na dobrovolném rozhodnutí zaměstnavatele, poskytovatele sociální služby, umožňovat praxe, měli by zaměstnavatelé pomáhat zájemcům o obor k úspěšnému vstupu do budoucí praxe a předcházet tak časté kritice absolventů, že nemají potřebné praktické zkušenosti.

Student/ka konající praxi není zaměstnancem fyzické nebo právnické osoby, na jejímž pracovišti praxi koná. Tu vykonává zpravidla na základě inominátní smlouvy uzavřené mezi poskytovatelem praxe, školou a studentem/studentkou. Smlouva upravuje obsah a rozsah odborné praxe a podmínky pro její konání.

Na studenty při praktické přípravě – tedy i výkonu praxe v sociálních službách - se vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

V podmínkách registrace v §79 písm. b) zákona je uvedeno, že služby jsou poskytovány odborně způsobilými osobami, která je upravena v §110 odst. 4 zákona. Z tohoto důvodu se studenti VOŠ/VŠ nemohou v rámci výkonu praktické

¹ § 96 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

² § 44 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů
§ 46 odst. 1 tamtéž

Část dvacátá čtvrtá odst. A písm. k) nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, ve znění pozdějších předpisů

přípravy zapojit do poskytování sociální služby (např. odborného sociálního poradenství).

Dále je v podmínkách registrace v §79 odst. 5 písm. d) zákona uveden popis personálního zajištění sociální služby, kde jsou uvedeny fyzické/právní osoby oprávněné poskytovat konkrétní sociální službu. Z tohoto důvodu se studenti v rámci praxe nemohou podílet na poskytování sociální služby.

Zaměstnavatel bez ohledu na to, zda se jedná o úřad, nebo poskytovatele sociální služby, je povinen zajišťovat výkon sociální práce kvalifikovanými zaměstnanci (§ 110 ve vztahu k § 109, respektive § 79 zákona). Je-li výkonu činností podle § 109 zákona přítomen/přítomna na smluvním základě student/ka, aby mohl plnit svou povinnost stanovenou školskými předpisy, nejsou tím porušeny podmínky výkonu sociální práce nebo poskytování sociálních služeb podle zákona. Praktickou přípravu studenta lze vykonávat výhradně pod dohledem odborně kvalifikovaného zaměstnance, sociálního pracovníka.

Ustanovení § 79 zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. se vztahuje pouze na zaměstnance, výkon praxe studentů není pracovní poměr.

Podmínky výkonu praktické přípravy studentů, či stáže u poskytovatele sociálních služeb stanoví zaměstnavatel na základě svého dobrovolného rozhodnutí, že bude participovat na profesní přípravě sociálních pracovníků. V případě sociálních služeb má mít zpracována pravidla pro realizaci praxí v souladu se Standardy kvality sociálních služeb. V praxi tak mnozí poskytovatelé sociálních služeb k realizaci praxí studentů využívají standard č. 9 – Personální a organizační zajištění sociální služby. Na jeho základě má vypracovaná vnitřní pravidla pro osoby, které s ním nejsou v pracovně právním vztahu a tím definováno jejich působení při poskytování sociální služby.

Závěr: Poskytovatelé sociálních služeb by praktickou přípravu, stáže studentů měli využívat v co nejširší míře a vytvářet pro výkon praxe vhodné podmínky.